

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 98.

Ljubljana, četrtek 30. aprila 1936.

Leto II.

Kar zveš, ne povej nikar, kar vidiš, ne zatoži nikar. Izognil se boš prepira — vsegar.

Španski pregovor

Dnevna pratika

Četrtek, 30. aprila 1936. Katoličani: Katarina Sijenska. Pravoslavni: 17. aprila 1936. Sv. Simeon.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Četrtek: Mr. Leustek, Marijin trg; Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Vreme

Napoved za danes. Oblačno na zapadni polovici, mestoma tudi na vzhodni polovici. Temperatura se je dvignila. Sonce vzhaja ob 4.30, zahaja ob 18.41.

Dunajska napoved: Nobene bistvene spremembe vremena. Toplo bo.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Četrtek 30. aprila: Prva legija. Red Četrtek.

Petek 1. maja: zaprto.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Od četrta dalje ostane opera zaprta radi gostovanja v Splitu.

Kino

Kino Matica: Cirkus Barnum.

Kino Ideal: Moje ustne varajo.

Kino Sloga: Kraljevski valček.

Kino Union: Mihajlo Strogov — Canjev sel.

Kino Šiška: Poslednji valček.

Radio Ljubljana

Četrtek: ob 12: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, spored; 13.15: plošče; 14: poročila; 18: Radijski orkester; 18.40: Slovenščina za Slovence, g. dr. Kolarčič; 19: poročila; 19.30: Narodna ura: Savez Sokola kraljevine Jugoslavije; 20: Večer romantične glasbe: Schubert — Chopin.

Borza

Ljubljana, 28. aprila

Današnja povprečna vrednost tujega denarja

	Dinarjev
1 hol. goldinar	29.73
1 nemška marka	17.61
1 belga	7.41
1 šv. frank	14.27
1 angl. funt	216.44
1 am. dolar	43.50
1 fr. frank	2.88
1 Kč.	1.81

V privatnem kliringu

1 avst. šiling	9.20
1 nemška marka	13.95
1 angl. funt	250.00

Samo v sredo in četrtek ob 16., 19.15 in 21.15

Kraljevski valček

Willy Forst — Carola Höhn

KINO SLOGA

TELEFON 27-30

Po samomoru E. Prema — Trdnjavica velikega molka — Strašna smrt — Požigalec — S sekiro nad hlapca — Ženske niso imele dostopa — Vprašanje agrarne reforme — Al Caponeov gardist v Zagrebu prijet

Abesinski uspeh

Addis-Abeba, 29. aprila. a. Danes so abesinske redne čete naletele 60 km severno od Ankobra pri kraju Makfud na italijanske čete. Po nekaj urnem boju so Abesinci prisilili Italijane, da so se morali umakniti. Abesinci so zaplenili več pušk. Na obeh straneh je padlo nekaj mrtvih, pri Italijanih samo Askari. Zaplenili so tudi 2 strojni puški ter nekaj municije.

Demantirajo se vesti o neki italijanski zmagi na ogadenski fronti, pri kateri je po drugih poročilih padlo pol vojske rasa Nasiba.

Po neki vesti so Abesinci na severni fronti še vedno v posesti kraja Warra Hailua.

Proti odstopu kolonij

London, 29. aprila. n. Zadnje čase se opaža velika propaganda proti razdelitvi kolonij. Parlamentarni odbor za imperijalno industrijo se je včeraj zvečer sestel in razpravljal nedavno izjave britanske vlade glede vprašanja bivših nemških kolonij. Izgleda, da je bila diskusija zelo živa in da se je ostro obsodilo postopanje vlade. Na tem sestanku je bila sprejeta resolucija, v kateri se trdi, da odstop mandatnih teritorijev ne bi rešil problema prebivalstva, niti problema gospodarske krize nekaterih evropskih držav in da se na tak odstop ne sme pristati že s strateških ozirih, kakor tudi ne radi interesov domorodnega prebivalstva.

Anglija na razpotju zaradi Avstrije

London, 29. aprila. n. Nekateri krogi so mišljenja, da bo Francija zahtevala od Velike Britanije obvezo, da bo sodelovala pri intervenciji za slučaj, da bi se skušala kršiti neodvisnost Avstrije. Mišljenja so, da bo ta zahteva precej razburila britansko vlado, ki se bo znašla na razpotju z ozirom na njeno stališče napram Italiji na eni in napram Nemčiji na drugi strani.

Italijanski parlament sklican

Rim, 29. aprila. i. Parlament se sestane 4. maja. Temu sestanku se pripisuje velik pomen, ker se pričakuje, da bo Mussolini izrabil to priliko za važne zunanje politične izjave.

Van Zeeland se je vrnil

Bruxelles, 29. aprila. x. Ministrski predsednik Van Zeeland in njegova soproga sta se vrnila iz Varšave.

Francoske volitve v londonski luči

London, 29. aprila. u. Listi se bavijo z izidi francoskih prvih volitev. »Daily Mail« pravi, da ni treba podcenjevati utise, ki ga je naredila zmaga levice in vtise, ki bo v kratkem zaznamovan v nadaljnjem teku francoske zunanje politike. List je mišljenja, da rezultat volitev ne bo v nobenem primeru dovedel Francije do tega da bi zavzela napram Italiji glede abesinskega spora kakšno odločnejše stališče, posebno ne, ker ves narod dovolj dobro čuti,

kakšno škodo so naredile sankcije francoskemu gospodarstvu.

Herriot v ožjih volitvah

London, 29. aprila. o. Minister Edvard Herriot bo imel ožje volitve v prvem lyonskem volilnem srezu ob priliki nadomestnih volitev 3. maja. Komunistični kandidat se je odrekel kandidaturi v njegovo korist.

Devizne omejitve na Poljskem

Varšava, 29. aprila. v. Posebna komisija za devizni promet je dala pooblastilo poljski narodni banki, da sme vršiti posredovanje pri izplačilih v prometu z inozemstvom, in to v največji svoti do 9000 zlatov. Za večje vsote je treba prositi devizno komisijo za izjemno dovoljenje.

Albanski proračun

Tirana, 29. aprila. u. Danes je bila zaključena seja drugega parlamentarnega sklicanja, na kateri je bil sprejet budžet za leto 1936-1937. Dohodki budžeta znašajo 18.584.042, a izdatki 18.870.427 zlatih frankov.

Dvanajstine v Španiji

Madrid, 29. aprila. d. Parlament je odobril podaljšanje budžeta za naslednje tri mesece v letu 1936. Poleg še nekaj drugih kreditov je parlament odobril tudi 50 mili-

Bivši svetovni šahovski prvak dr. Aljehin, ki se mudi že 14 dni v Jugoslaviji.

Umrli egiptski kralj Fuad I., sin kraljice Izmaela paše.

jonov pežetov institutu za agrarno reformo. Odbil pa je predlog socialističnega Alarcea, kateri je zahteval, naj se ukinejo krediti za plačanje penzij duhovnikom. Proti temu predlogu sta nastopila predsednik budžetnega odbora in minister finance.

Javna dela na Kočevskem

Kakor poroča »Slovenec« iz Beograda, je gradbeni minister odobril načrt za pregradbo državne ceste Ribnica-Dolenja vas in so v ta namen otvorjeni že krediti v znesku 1.549.880 Din. Z delom se bo pričelo po odobritvi načrtov in bo takoj razpisana licitacija.

Oglašuj v „Glasu“

Opazke dneva

Ljubljana, 29. aprila.

Od mnogih strani nas opozarjajo naši prijatelji na najnovejši »Slovenec« napad na nas, ki je višek vse dosedanje njegove konkurenčne kampanje proti našemu listu. »No, ti bi vas pa najrajši utopili v žlici vode!« tako je pripomnil v razgovoru naš prijatelj, a mi rečemo na vse to zaenkrat samo toliko:

Za ta napad se bomo kakor za prejšnje napade pogovorili s »Slovencem« pred sodiščem. Zato tudi na vse, kar je pri tej priliki spet izšlo na nas »Slovenec«, tukaj ne bomo reagirali. Vsaka stvar ima svoje meje, — kjer se vse neha.

Vendar si ne moremo kaj, da ne bi dali tu izraza svojemu začudenju, kaj neki so gospode okoli »Slovenca« tako silovito razburile neke naše opombe od zadnjic, ko smo poudarjali potrebo močne roke na državnem krmilu. Kaj so gospodje okoli »Slovenca« zavzeli za slabotno roko?? Če je temu tako, potem nam seveda postane marsikaj razumljivo.

V njihovo pomirjenje pa jim povejmo, da smo mi za močno roko tudi kakšnega dr. Korošca. Mi smo sploh za vsako močno roko na državnem krmilu, ker spada tja samo močna roka. Varuj Bog našo državo v teh težkih in nevarnih časih slabotnih rok!

Seveda si mi pod »močno roko« nikakor ne predstavljamo take roke, ki bi narodne voditelje poslala v konfinacijo itd., kakor piše to »Slovenec«, — nel in mu povemo to, da smatramo mi roko, ki operira s takimi metodami, za prekleto slabo! Mi smo take roke vedno obsojali in jih bomo.

Ali pa je nemara gospode okoli »Slovenca« to tako spravilo iz ravnotežja, ko smo zadnjič stoprav o njih zapisali, da smo jih mi vedno smatrali za dobre patriote tudi v tistih časih, ko so jih drugi proglašali za profidržavne? Ali smo jim s tem morda storili krivico in so zato zdaj tako divji na nas? Ali pa jim morda to ni prav, da smo o dr. Korošču zapisali, da smo ga vedno smatrali za moža velikih političnih in državnih kvalitet?

Bogme: mi se v psihologiji »Slovenčevih« gospodov ne spoznamo! Če smo jim, kakor rečeno, priznavajoč jim, česar jim drugi niso priznavali, s tem storili krivico, potem pa radi vse preklečemo! To nam velewa naša krščanska dolžnost.

»Slovenec« je spet iztaknil nekje neko politično okrožnico (ima srečo, nam noče pasti nobena v roke!) in jo servira javnosti v izvlečkih in s svojimi komentarji.

Posnemamo v ilustracijo te bajne okrožnice po »Slovencu« tale odstavke:

»... Razen teh je osnovana še posebna krvava čeka, ki jo tvorijo Kulovec, Natlačen in Krek. Ti trije se bore za uvedbo najbolj krvave inkvizicije v Sloveniji. Najhujši pa je centralizem, ki požira ves denar v Beograd.«

Mi bi na primer o g. Kulovcu, ki je zelo simpatična osebnost in ki gotovo nimava prav nobenih talentov za

O naši rak — rani

Naš „ponos“

in sramota

Ljubljana, 29. aprila.

Veliko besed je bilo že izrečenih in veliko napisanih o slovenskem pijančevanju in zauživanju alkoholnih pijač. Vse pa je bilo kakor kapljica v morje. Podoba je, da vsi napori glede omejitve zauživanja alkohola ničesar ne zaležejo in smo se prej ko slej privadili na domoči izrek: pijanec se takrat izpreobrne, kadar se v jamo zvrne. Pri nas se že desletja nekatere organizacije na vso moč trudijo, da bi z besedo in vzgledom pokazale pravo pot, pa morajo po letih in letih njih vodilni funkcionarji z žalostjo ugotoviti, da so njih uspehi naravnost porazni.

Tragika našega alkoholizma

Sinočnje predavanje v dvorani OUZD je bilo posvečeno alkoholizmu. Da bi privabilo več poslušalcev, je bilo zvezano z interesantnim naslovom: Slovenski alkoholizem in književniki. Predavatelj g. Rudolf Horvat, predsednik društva »Tрезnost«, se je v obširnem predavanju dotaknil prav vseh problemov, ki so v zvezi s takozvanim »alkoholnim vprašanjem«. Sodeč po številu poslušalcev, je treba na tem mestu pribiti, da se Ljubljančani kdo ve kaj ne zanimajo za to vprašanje, da si stvarno in izčrpno predavanje zasluzilo več pozornosti, saj je razgrnilo pred nas vso neizmerno tragiko našega alkoholizma.

Slovensko pivstvo v zgodovini

Uvodoma je predavatelj bežno prikazal, kako je ta ali drugi narod nagnjen k uživanju alkohola in kako se je potem to usodno pokazalo v njegovi zgodovini in nadaljnjem razvoju. V zgodovinskem registru narodov, ki močno uživajo opojne pijače smo tudi Slovenci kaj čisto omenjeni. Pred dobrimi sto leti smo bili že na glasu kot »opojni gurnani«. Vendar je bila takrat pri nas še nekaka diferenciacija: vinorodne pokrajine so bile vdane alkoholizmu, medtem ko so drugod ljudje živeli zmerno in trezno. Posebno so bile dobre razmere na Gorenjskem in so bili Gorenjci na glasu kot delavni in trezni ljudje. Za časa francoske okupacije pa so se tudi tu razmere poslabšale. K temu je mnogo pripomoglo svobodno kuhanje žganja. Zastrupljati pa so pričeli naš narod še tujci, zlasti Židi, ki so uvažali v tej

dobi k nam cele sode žganja. Po pitju se je posebno odlikovala Ljubljana sama, saj je bilo za časa Prešerna v Ljubljani največ pijancev. Predavatelj je za zaključek tega poglavja še povdaril, da so k uživanju alkohola še najmanj nagnjeni Notranjci in prebivalci okoli Velikih Lašč.

Književniki in uživanje alkohola

Koliko so bili nagnjeni k uživanju alkohola slovenski geniji, književniki in politiki, je težko presoditi. Mnogi so v ovetu svojega življenja premnili in marsikdo jim neupravičeno očita, da jih je pokopal alkohol. Pri tej presoji je treba biti zelo pazljiv. Znano je sicer, da so prej kot kdaj bilo treba preminuli premnogi: Jurčič, Kette, novelist Premk, Kosovel itd. Pobrala jih je jetika, ki pa ni izvirala iz zauživanja alkohola, marveč iz bednih socialnih razmer, si bomo hrane in stanovanja.

Trčimo, bratje, še vince se smeja...

O našem geniju Prešernu se čisto govori, da je rad pil. Saj celo poje v neki pesmi: Trčimo bratje, še vince se smeja... Vedeti pa je treba, da je France Prešeren pil zavoljo družbe in zavoljo osamljenosti, ko ga njegova okolica ni razumela. Visoko se je bil dvignil nad svoje sodobnike in je, kot je to vedno v zgodovini doživel tragično usodo, da ga niso razumeli.

Ivan Cankar

Tudi o Ivanu Cankarju krožijo vsemogoče vesti v zvezi z uživanjem alkohola. Mnogi celo omenjajo neko pismo, ki ga je Cankar pisal nekemu svojemu prijatelju, in ki ga je zaključil takole: Tvoj Ivan Cankar, pijanec. Pri Ivanu Cankarju je treba pribiti, da je svoje stvari pisal v popolnoma treznem stanju in je vsak lozadeven očitek brezpredmeten.

Predavatelj je nato navajal še nekatere druge slovenske književnike, tako Antona Medveda in druge. O Tonetu Seliskarju pa je dejal, da je bil takrat, ko je pisal svoje najlepše socialne pesmi, ki so nato izšle v znani zbirki »Trbovlje«, celo abstinent in da sploh izjavlja, da se da duševno delati le v treznem stanju.

Del časa se je predavatelj pomudil tudi ob drugih velikanih iz sve-

ki vodijo v pijanost in prekomerno zauživanje alkohola. Na podeželju prihajajo v pošev zlasti takozvana družabna osamljenost šolancev in polinteligence, ki večer za večerom poseda v krčmi in celo kvarta. Dostikrat so zablode v alkoholizem krive tudi žene same, ki ne umejo pametno in prav ravnati z možem. Prav poseben vzrok pa je treba imenovati eros, ki je skoraj vedno združen z uživanjem alkohola.

Ljudska sodba

Na vprašanje alkoholizma gleda narod večinoma dobrodušno in se smehlja, kadar vidi pijanca, ki kolo vrta po cesti in se celo zvrne v jarek. Ljudsko gledanje na pijanstvo se najjasneje zrcali v različnih rekih, kot n. pr. Vse življenje je vince pil, pa je bil zdrav in čil, ko pa se je vode nažrl, je pa umrl... Kritičnejši pa je že izrek: Pij, pa pamet ne zapij. Proti pijančevanju in zauživanju alkoholnih pijač je mnogo sredstev, najboljša pa je dosti, dosti dobre in zlasti trdne volje. Nekatere države imajo celo posebne senatore za pijance, drugod pa pijance brez usmiljenja pošljejo v koncentracijska taborišča, v Rusiji n. pr. pijanega šoferja, ki je zakrivil nesrečo enostavno ustrelijo.

„Falirani“ pijanci

Posebno tragično in pomilovanja vredno pa je naziranje javnosti na abstinenco, zlasti še vprašanje takozvanih faliranih pijancev, to je izpreobrnjenec, ki so opustili pitje in postali abstinenti. Takega izpreobrnjenca ljudje s prezirnim imenujejo faliranega pijanca, kar človeka hudo žali. Biti bi morali veseli takih izpreobrnjenec, ne pa da jih komcu koncev še zasmehujemo. V borbi proti alkoholizmu mora zlasti sodelovati mladina, a tudi starši naj bi tu pomagali, kar je v njih moči. Alkoholizem je treba prezirati in ga tudi z vzgojo smotreno pobijati. — Za izčrpno predavanje so maloštevilni poslušalci toplo nagradili g. predavatelja.

Odposlanstvo slovenskih rudarjev v Beograd

Kakor poročajo iz Beograda, je prišla tja deputacija rudarjev iz Zagorja. Odposlanstvo je bilo sprejeto pri notranjem ministru dr. Korošču, pri glavnem ravnatelju jugoslovanskih državnih železnic Naumoviću ter pri dveh načelnikih glavnega ravnateljstva državnih železnic. Deputacijo je sprejel tudi vojni minister general Marić.

Spet spremembe občin

Notranji minister dr. Anton Korošec je v smislu določb zakona o občinah podpisal uredbo o ustanovitvi občin št. Jurij ob Pesnici in Svečina. Iz občine Zgoranja Kungota, srez Maribor-levi breg, se izločijo kraji Jurski vrh, Grušena, Jedlovnik, Pesnica in Vrhnika ter se iz njih ustanovi občina št. Jurij ob Pesnici s sedežem istotam. Iz krajev Plač, Borigrač, Slatina, Slatinski dol, Svečina, Ciringa, Špičnik in del kraja Vrtnice (hišne številke od 1 do 23) se ustanuje nova občina Svečina s sedežem v Svečini.

Pride! Senzacija!

Senzacija! Prvič!

Prvi plastični film

CUCIRACIA

Izdelan v naravnih barvah!

NAJVEČJA OPERETNA ATRAKCIJA

ROBERTA

Film, ki teče v Apoteatru na Dunaju pod naslovom »Top Hat« z ogromnim uspehom!

Oba filma v enem sporedu od 1. V. v kinu Slogi

kakega čekista, radi rekli kako besedo, — a se spričo »Slovenčevih« napadov na nas bojimo, da bi s tem g. dr. Kulovca v očeh gospodov pri »Slovencu« samo kompromitirali. Zato rajši nič ne rečemo.

lovne književnosti, tako Götheju, Schillerju, Viktor Hugoju, Emilu Zolaju, L. N. Tolstoju in drugih.

Kdo je kriv?

Ko je predavatelj obdelal to poglavje je nato posegel še k vzrokom,

Bojeviti mesar in drugo

Celje, 29. aprila
Pred tročlanskim kazenskim senatom se je moral zagovarjati 29letni Ivan Okrajšek, mesarski pomočnik iz Hrastnika. Zaradi tepeža je bil že trikrat kaznovan, vendar pa ne preveč občutno. Okrajšek je majhen dečko, a kljub temu prav močnega nastopa. Z živahnim pripovedovanjem hoče valiti krivdo na nekega prijatelja Kremžarja, ki pa je sedaj na žalost pri vojakih.

Po špartansko ga je

V gostilni Birtič v Hrastniku so 14. decembra bili razen Okrajška še Kremžar, Podpečan, Jagodič in Šoštar. Pred gostilno sta se okrog 23 ure za šalo spoprijela in padla po tleh Okrajšek in Jagodič. Iz šale pa je prišla resnica. Ko je Šoštar prijel Okrajška za vrat, je ta izvil nož in zarezal po levem licu in sencu tako, da se bo Šoštarju poznalo vse življenje. Mimogrede je z nožem zarisal nad levim očesom še Podpečana in tako je bila stvar končana. Oba poškodovanca z dolgima brazgotinama sta danes nastopala kot priči in zasebna udeležena. Šoštarju je prerezal še 300 Din vreden suknjič, ki so ga poslali v Celje.

Pomagalo ni nič, četudi je

Okrajšek trdil, da je Šoštarja obrezal Kremžar, obsojen je bil na tri mesece in 20 dni strogega zapora, 50 Din povprečnine. Podpečanu mora dati 100 Din, Šoštarju pa 250 za bolečine, razen tega še Šoštarju za suknjič 230 Din in za zaslužek 230 Din. Odslužiti bo moral še 7 dni, ki so mu jih bili pogojno prisodili v Trebnjem.

Kure so kuhali

Obtoženi, da so kuhali kure, so se morali zagovarjati kar štiri možakarji. Dva, in sicer Jožef in Ivan iz Brezja in Tepanja pri Konjicah, sta stara šele po 19 let, vendar sta nekemu Bračiču vlomila v kovčeg, pretepla tudi nekega Encija in končno še ukradla 5 kokoši posestnici Mariji Povh. Ukradene kokoši sta kuhala doma v svinjski kuhinji. Obsojena sta bila Jožef na pet mesecev, Ivan pa na štiri mesece strogega zapora, pogojno na dve leti.

Tudi dva druga kurja tatova sta bila obsojena: eden na 10 dni, drugi pa na 21 dni zapora nepogojno. V Mislinju sta pletla košare 22. januarja vso noč, zraven pa sta kuhala kuro. Hoteli so imeti podvaliti 25 klobas, katerih pa nista ukradla. Bila sta torej obsojena samo za — eno kuro.

Planinci na Jadranu

Združeni užitki morja in planin

Ljubljana 28. aprila

Doslej hodimo na morje samo zaradi kopanja, sončenja, občudovanja vseh najraznovrstnejših krašot, skratka, zaradi vseh mogočih užitkov na morju in ob njem, malo jih je pa, ki bi pri svojih izletih mislili tudi na planine, čeprav segajo skoraj tik morja tudi do 1900 metrov visoko in so prav tako milčne, kakor naše, samo da imajo spet drugačne lepote in zanimivosti. Zveza jugoslov. planinskih društev je pa na svojem kongresu v Dubrovniku sprožila res srečno misel, kako imenitno bi se dali ob našem Jadranu združiti užitki, ki našim nudi morje, z užitki na planinah. Zveza je takoj sklenila prav ugoden dogovor z Dubrovačko par. plovitbo, da bo še letos priredila več desetdnevni izletov vzdolž jadranske obale, kjer bodo izletniki prišli tudi na take otoke in v take kraje, kjer drugače ne pristaja noben parobrod, razen tega bodo pa imeli tudi dosti časa, da obiščejo najvišje gore in najzanimivejše planinske kraje.

Preludij

v Delavski zbornici

SPD in krajevni odbor JS sta v dvorani Delavske zbornice priredila o teh izletih predavanje, kjer je znani primorski planinec kapetan Pany opisal turo po morju in po planinah, vse lepote je pa z res prekrasnimi koloriranimi slikami pokazal in orisal znani fotografski umetnik Griesbach iz Zagreba. Na pravil je že blizu 5000 posnetkov naših krajev in ima pač dosti izbire, da so njegove izvrstno kolorirane slike očarale vse udeležence. V polni dvorani smo opazili tu-

di predsednika k. o. J. S. g. Josipa Pogačnika z odborniki, prav tako pa seveda tudi odbor SPD s predsednikom g. dr. Pretnarjem, ki je v svojem uvodnem govoru podčrtal izredno velik pomen akcije, ki bi privlačnost naših krajev prav znatno povečala in bi se seveda zato tudi pomnožil dotok tujcev v naše kraje.

„Pelješac“ vozi

Parobrod »Pelješac« bo prvič že 31. majnika peljal s Sušaka v Senj, kjer bi si izletniki ogledali tudi Nehajgrad, nato pa mimo Jablanačkega fjorda skozi Velebitski kanal v Stari grad. 1. junija dopoldne bo vožnja po Novigradskem morju in skozi Ljubački kanal ter na Ist. planinci bodo pa medtem šli v Veliko Paklenico na Velebitu. Tretji dan se popeljejo z Ista mimo Murata, Velikega Iža skozi Tajerski zaliv in mimo Kornetskega otočja v Rogoznico, četrti dan pa odidod na mali otoček Jabuko in pa na otok Biševo v slavno modro jamo. Še isti dan bi bili v Splitu, odkoder bi se z avtobusi peljali čez Dinarske planine do Livna, na povratku bi pa šli v jamo Vranjača in v starodavni Klis, časa bo pa tudi dovolj za Ogledovanje Splita in okolice. 5. dan bomo občudovali Makarsko in šli na Biokovo do planinskega doma, drugi se pa popeljejo kopat v Jelso. Še istega dne bomo v Orebiču in napravili izlet na Sv. Iljo, ki ga bolj poznamo po imenu Monte Viperi, čeprav ni več gadov in modrasov, pač pa so še šakali na njem. Ko si ogledamo tudi frančiškanski samostan, bomo 6. dan obiskali Parlače na otoku Mljetu in poleteli

na romantično, pravljico samotno jezero, ki je tako veliko kakor Blejsko jezero in ima tudi otok s samostanom, nikjer pa še ni vil in hotelov.

Kjer se je kralj poslovil od domovine

Še isti dan bomo ogledovali ponosni Dubrovnik, sedmi dan pa rimske in ilirske izkopenine v Risnu. Spoznali bomo vso Boko kotorsko, nato se pa peljemo iz Risna z avtomobili na Orjen in gremo peš na vrh ter se vrnemo skozi Donje Krivošije v Hercegnovi in obiščemo tudi Savino, kjer se je v mali kapelici kralj Aleksander I. pred odhodom v Marsej za večno poslovil od domovine. Osmi dan bomo v Baru in Ulečnju, kjer bomo pokusili tudi slavne ribe, ki jih tu love pravi črnici, ki so se v teh krajih naselili kot turški suznji in jim je dal črnogorski knez svobodo. Iz Bara se z železnico peljemo

do postaje Tudenj in splezamo na vrh Rumije, odtod se pa vrnemo peš skozi popolnoma porušeni in zapušteni Stari Bar v Bar. Očaral nas bo Sv. Stefan in videli bomo Budvo, dokler se spet ne vrnemo v Dubrovnik. Tu bomo 9. dan, ko si ogledamo tudi Trstenik in Hvar, odkoder se 10. dan spet peljemo dalje v Murter in nato v Preko, kjer na pravimo izlet na Sv. Mihovil, naposled pa 11. dan spet prišpemo na Sušak, kjer se spet prebudimo iz teh pravljicnih sanj o popotovanju po paradizu našega Jadrana.

Menda ni bilo med poslušalci nikogar, ki ne bi bil sklenil, da si to čudovito popotovanje privoščijo, saj stane vožnja z vso oskrbo in prenočiščem le 1200 Din, razen tega je pa še več drugih ugodnosti, ki jih izveste pri SPD ali JS. Samo to še povemo, da bo do srede septembra 10 takih popotovanj, vendar je pa treba hiteti s prijaski.

Novo presenečenje v Slogi

Prvi plastični in barvani film „Cucuracia“ in opereta „Roberta“

Ljubljana, 29. aprila

Samo 2 dni nas še loči od nove filmske senzacije, ki nam jo pripravlja kino Sloga. Uprava si je komaj nabavila program, ki se predvaja trenutno v največjem dunajskem gledališču Apollo kino pod naslovom »Top — Hat«, pri nas se bo pa film imenoval »Roberta«. Ta film predstavlja eno najnovejših filmskih operet, polno elegancije, šarma, lepote in najnovejših modnih kreacij. Petje, ples, ritem, vse to bo našo publiko presenetilo! Film ima na Dunaju velik sloves,

saj ga tudi predvaja največji in najrazkošnejši avstrijski kino!

Poleg tega izbranega programa boste videli prve početke praktično posnetega filma »Cucuracia«. Ta film je senzacija nove filmske tehnike, izdelan ves v naravnih barvah po nekem novem sistemu. Prvega maja bo torej Slogin program nekaj prav posebnega! V matinejskih predstavah v soboto in nedeljo pa bo predvajan največji film Grete Garbo »Kraljica Kristina«.

Vrsta težkih prometnih nesreč

Smrtna žrtev — Trije se še vedno bore med življenjem in smrtjo

Maribor, 29. aprila.

Težka prometna nesreča je doletela v ponedeljek zvečer 32letnega slikarskega pomočnika Ivana Jančiča iz Rogoze. Proti večeru se je odpeljal na kolesu iz Maribora domov proti Rogozi. Na kolesu ni imel luči in v temi je zavozil v obcestni jarek pri čemer je obležal nezavesten. Čim so ga našli ljudje, so takoj obvestili mariborske reševalce, ki so ga prepepeljali v bolnišnico, kjer mu pa tudi s takojšnjo operacijo niso mogli pomagati. Zaradi hudih notranjih poškodb je Jančič po nekaj urah, ne da bi se zavedel, umrl.

Druga huda prometna nesreča se je primerila pri Vrhovljah blizu Slovenske Bistrice. V avtomobilu sta se vozila mesarski pomočnik Josip Cehltl in trgovec Ivan Bukovnik, oba iz Šmartnega na Pohorju. Šofiral je Cehltl, ki je bil vožnje precej nevešč in ki sploh ni imel za šofiranje dovoljenja. Nenadoma je Cehltl izgubil oblast nad krmilom in že v naslednjem trenutku se je avto zakotalil po strmem bregu. Cehltl ni pri tem počila lobanja in so se mu pretresli možgani, Bukovnik pa je zadobil hude notranje poškodbe. Oba ponesrečenca je avtobus, ki vozi na progi Maribor-Celje pripeljal v mariborsko bolnišnico. Njuno stanje pa je silno resno, posebno pri Cehltlu je

le malo upanja, da bo ostal pri življenju.

Enako resno je stanje delavke Rozike Rekove, ki se je ponesrečila v soboto popoldne blizu Hoč o čemer smo že poročali. Reкова se še do zdaj ni zavedla in so zdravniki v skrbeh za njeno mlado življenje.

Še o požaru na Vrhpolju

Kamnik, 29. aprila.

V Kamniku so se razširile govorice, da je bil požar na Vrhpolju, o katerem smo včeraj poročali, podtaknjen iz maščevanja oziroma zaradi kakih drugih zlih namenov. Do teh sklepanj je ljudstvo prišlo zaradi tega, ker so bile porezane skoro vse gasilne cevi gasilskega društva na Vrhpolju. Šele ob požaru so domači gasilci namreč opazili, da je prerezana črpalna cev, ki vodi od vode do črpalke in prav tako tudi vse ostale cevi. Načelnik gasilske čete je izjavil, da so bile cevi par dni prej pri pregledu še cele, zato je verjetno, da je požar v Vrhpolju delo maščevalca. Preiskavo o tem vodijo kamniški orožniki.

»Glas« je zanimiv
čitaj »Glas«

Maribor

m— Narodno gledališče, Celjski: 30. aprila ob 20.: »Direktor Čampa«. Red A. — Petek, 1. maja: Zapato. — Sobota, 2. maja ob 20.: Ples v Savojju. Gostuje Erika Druzovičeva.

m— Aljehineva simultanka bo v Mariboru v torek, 5. maja. Pred pričetkom bo imel Aljehin zanimivo predavanje.

m— Obešenec v sobi. Ko je gosposinja sodarskega pomočnika Franca Ožkerja v št. Ilju opazila, da se je fant zaklenil v sobo, so jo kakoj navdušeni temne slutnje. Poklicala je sosede, ki so siloma vdrli v sobo. Franca Ožkerja so našli obešenega na jermenu v nekem kotu in je bil že mrtav. Ožkerj je že prej večkrat dejal, da se bo obesil, ker je že sil življenja.

m— 4 leta za človeško življenje. Mali kazenski senat okrožnega sodišča v Mariboru je obsodil mladoltnega, 20-letnega delavca R. S. iz Bučurovcev, ki je 26. februarja t. s karabinko ustrelil Alojzija Verbanjška, na 4 leta strogega zapor.

m— SK Železničar : ZSK Hermes bo naslednja prvenstvena tekma, ki bo odigrana v nedeljo, 3. maja popoldne na igrišču ob Tržaški cesti. Bo to prva nogometna tekma v boju za naslov prvaka Slovenije, pri čemer tekmujejo SK Železničar, ČSK iz Čakovca, SK Ljubljana in ZSK Hermes.

m— Maža zadušnica v spomin obknežice smrti hrvaških mučnikov Zrnjskega in Frankopana bo v četrtek, 30. tm. ob 8. uri zjutraj v mariborski stolnici.

m— Jubilej Slovenske čitalnice. Te dni poteka 75 let odkar je bila v Mariboru ustanovljena Slovenska čitalnica. Obenem je minilo 30 let odkar posluje pod njenim okriljem Ljudska knjižnica.

m— Občni zbor Društva zas. in avt. nameščencev bo danes v četrtek, 30. tm. ob 20. uri pri »Novem svetlu«.

m— Požar v Jelenčah. V nedeljo zvečer je nenadoma izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Antona Frasa v Jelenčah pri Pesnici. Gasilcem je uspelo, da so rešili živino in gospodarsko orodje, poslopje pa je ogenj popolnoma uničil. Škoda znaša 80.000 dinarjev in je le deloma krita z zavarovalnico.

m— Kino. Grajski: Od četrta dalje Grace Moore v sijajnem nemškem velofilmu »Noč ljubezni«. — Union: Popularna ljudska veseligr »Marta«.

Celje

o— Nov grob. V celjski bolnici je umrla preteklo nedeljo 31letna Terezija Vengust, žena strojnika iz Gračnice štev. 2. pri Zidanem mostu. Naj v miru počiva!

c— Z litrom po glavi so obdžali v neki gostilni v Ljubčini 26-letnega dinnarja Stanka Borlaka bratje Jurij, Lojze in Jože Stanke, posestniški sinovi iz Žepine pri Škofji vasi. Tolkli so ga z litrom tako, da so mu prebili lobanjo, izbili zobe in ga poškodovali po obrazu in levi roki.

c— Kolesarski tat prilet. Popolnoma novo kolo, vredno 1850 dinarjev, lasti trgovskega pomočnika Konrada Muleja iz Celja, je bilo ukradeno v ponedeljek okrog pol 8. zvečer na dvorišču Gosposke ulice štev. 3. Tatu, za katerim se je pričel velik lov, so dobili na Glavnem trgu. Je to 29-

O Joštarskem klubu

Kranj, 28. aprila.

Kar pomeni za Ljubljance kot izletna točka Smarna gora, visoka 667 m, to velja za Kranjce Sv. Jošt z 865 m višine, kamor prideš v pičli uri hoda od železniške postaje Kranj preko prijazne vasice Stražišče. Pot se ves čas vije po gozdnem pobočju, pozneje proti vrhu pa se spenja še precej umerno razen znane »Sodarjeve smrti«.

Razgled s Sv. Jošta

je prediven, zlasti proti jugu.

Pred tridesetimi leti se je tam gori iz Kranjske podružnice SPD — okrog 40 po številu — osnoval Joštarski klub pod predstvom leta 1921. umrlega, v vsakem oziru originalnega moža, dr. Valentina Štempiharja. Po poklicu je bil odvetnik, že v letih in visoko naobražen. Na videz silno vše zaprt človek, vendar če si ga spoznal približe, odkrita in poštena slovenska duša, kakršnih je dandanes skoro treba iskati opoldne z lučjo. Svoj kristalno čisti značaj je v tistih časih znal mojsrsko prikrivati, toda včasih, ko je bil pri volji, je odprl zakladnico svojega dobrega srca in se pokazal v vsem svojem sijaju. Bil je

mož širokega obzorja

in je z brezmejno duhovitostjo zabaval vso bližnjo okolico s silno dovornostjo in z gostim sarkazmom, a je vendarle vedno znal ohraniti svoje avtoriteto.

Najpomembnejši in najživahnejši dogodek za Joštarski klub je bil vsako leto 14. dan svečana, na praznik sv. Valentina, prvega spomladina, takrat je obhajal svoj god klubov prezident dr. Valentin Štempihar. Ob tej priliki so se s tiskanimi vabilii pozivali poleg kranjskih članov še nekaj gostov iz Ljubljane, pa tudi od drugod, zlasti kadar je sv. Valentin padel na nedeljo.

Posebnost takih vabil je namreč bila, da so bila naslovljena na ime, na ki so predstavljala adresata kot gentilemena tiste dobe. N. pr. Lepi Ivan si je pustil rasti kozjo brado, Raditega je bilo njegovemu vabilu pripisano, da bo na Joštu predavanje o rasti brade. Poleg pa še kitičica: »Pa mi ga žingamo, pa mi ga žagamo...« itd.

V zvezi z godovanjem klubovega prezidenta je bil vsakokrat godoven tudi

letni Anton M., posestniški sin iz Lokavice pri Zidanem mostu. Ondan je bil že okrožni sodnik.

c— 15 metrov sirovega sukna se je našlo v Savinji pretekli teden. Blago je bilo povezano in so ga našli v vodi pri drugem železniškem mostu. Vredno je okoli 1000 Din. Lastnik dobil sukno na policiji.

c— Neznani tovorni avto je povozil v torek zjutraj ob pol 7. 63letnega Alojza Sluga, zidarja sreskega cestnega odbora v Celju. Nesreča se je pripetila na cesti med St. Petrom in Zalcem. Sluga ima zlomljeno levo roko in levo nogo.

c— Eksplozija lovske patrone. V St. Rupertu nad Laškimi je 27-letni dinnar Jurij Krajnc našel staro lovske patrone ter tolke po njej. Patrona mu je pri tem v desni roki eksplodirala ter mu je en prst odtrgalo, dva pa razmesarilo. Zdravi se v celjski bolnici.

„klubovi

kaderkomandant“

dr. Valentin K. Tedajci je vladalo na Sv. Joštu prav praznično razpoloženje. Za to izredno slavlje so se na vso moč pripravljali. Dela so imeli tiste dni pri Benedku na pretek, saj si je stari Joštarski gostilničar, ki je umrl v starosti 91 let, pošteno belil glavo, kako bi kar najbolje postregel in zadovoljil številne povabljenke in odlične goste, ki so prišli v »vezite«. Napetost in nacrtilo se je že dva dni poprej vseh zemskih dobrot v izobilju. Poslušajmo kakšen

obed je bil pripravljen

Prežganka, danka, meso s kislim hrenom, sirnatih štruklji, pečenka s solato in terjetom, potica, ocvrta in pečena perotnine, cvrtje, beli kruh, vino, rumeno in belo, poper svinjska krača, sir, sol, sirova jajca in rožičevci. Kot višji kuhar je vsako leto nastopal Nande Polak, poznejši kranjski župan, ki je bil poseben strokovnjak v pripravljanju običajnega golaža- pečene purane in kranjskih klobas po tržiškem receptu. V saladni pripravi ga nihče ni mogel prekositi. Vsikdar uslužni, a na vso moč sladki Makso je opravljal važen posel napovedovalca jedilnih pikanterij in zapeljivih pokrepčevalnih specialitet ter dezertnih vin. Seveda tudi pristnega dolenskega cvička in zlatorumenega metličana ni manjkalo.

Posebno častno spremstvo

Je imel prezident Joštarskega kluba dr. Valentin Štempihar na predvečer njegovega godu. Čim so ga ugleдали Joštarski fantje še od spodaj, tedaj so zagrmeli topiči, da je odmevalo po gori in daleč v dolino. Godba, sestavljena nalašč za ta večer, obstoječa iz harmonike in piha, je intonirala dobrodošlico, narkar so ga dostojanstveno povedli v gostilniške prostore, okrašene že s slovenskimi zastavicami in planinskimi cvetjem. Sredi podolgovate, za vse goste servirane in belo pogrnjene mize je bil pripravljen prezidentov sedež. Planiski pozdrav so izpričevali: teloh, zvončki in resje. Dol s stropa je visel na narodnih trakovih pripet in iz zelenega smrečja spleten okrogel venec, ki mu je segal prav do polovice oprsja.

Vsi povabljenki so se navadno polnoštevilno zbrali, da počaste godovni dan prezidenta in občni zbor Joštovega kluba. Po običajnih voščilnih ceremonijah je godovnik dr. Valentin Štempihar dostojanstveno zavzel svoje mesto, pozdravil navzoče goste, se zahvalil vsem došleccem za poset in čestitke, ki jih je prejel osebno, pisмено in brzojavno, potem pa otvoril vsakoletni

občni zbor

Med drugim je poudarjal, kolikokrat je kak član v minulem letu naskočil Sv. Joštu. Kot rekorderja sta navadno izšla profesorja Peterlin in Zupan, ki sta po 170 do 180 krat v letu premerila Sv. Jošta. Prezident je podal izčrpen zunanje- in notranje- politični pregled, opisal najvažnejše lokalne dogodke preteklega leta, napovedal izpitne komisije itd. Propagiral je zlasti ob tej priliki nemoteno jugoslovansko idejo, ki jo je že pred svojo smrtjo srečno do-

čakel. Vse je seveda prednašal v izbranem, izbrusenem govoru, tupaam osoljenem s prav duhovitimi dovijki in pikirimi zafrkacijami, tako da smeha ni bilo ne konca ne kraja in da je bila slavnostna družba na mah kar najbolje razpoložena.

Organizacija celotne prireditve je izborna funkcionirala, ker je bila v rokah preizkušenega, še sedaj 21-večega Joštara. Predvsem so bili določeni za vsakoletno prireditev po trije slavnostni govorniki, ki so si prav spretno začrtali svoje vloge. Vrhle so se dalje po vrsti mestoma, dolge govornice in napitnice ter je vsak član moral zabeležiti svoj govor s prav

mastnimi ocvirki

Govorniki so preresetavali vse močje politične, kulturne in gospodarske potankosti. Nekateri so bili izvrstno pripravljeni in so zato želi vsestransko odobravanje.

Da ni manjkalo tudi ubranega petja, zato je skrbel ad hoc pevski odsek Joštovega kluba, ki je kot nekak uvod zapel najbolj znano planinsko:

Tam gor ljudje prebivajo,

veselje rajsko uživajo...

Prid' vrh planin,

nižave sin!

Vrhle so se raznovrstne narodne, starega in novejšega napeva, poleg pa nekaj umetnih. Marsikak okrogel god. Vmes je šegavi godec vlekel harmoniko in vriskuje izpopolnjeval poskočno vižo.

Pri tej priliki moramo omeniti, da je za člana Joštovega kluba veljalo načelo, po katerem na občne zbora

ženske niso imele dostopa

nit; ne zakonske polovice povabljenih klubovih članov ali gostov.

Na sporedu skoro vsakega občnega zbora so bile tudi takojmenovane izpitne komisije, pri katerih so nastopali povabljeni novinci, ki bi bili radi sprejeti za klubove člane. Toda večina kompetentov je padla že pri prvem vprašanju, na katero ni znala odgovoriti. Geslo je bilo: Častimo prezidenta dr. Valentina Štempiharja, ker je pač

rojen prezident

Potemtakem Joštarski klub ni mogel imeti naraščaja.

Najzanimivejša točka nadaljnega programa je bila vsekakor produkcija Naceta Gabriča, ki je spravlil po svojem grlu preko 20 jajec z lupinami vred, ali pa če je telefoniral domov svoji ženi v Ljubljano. Vsikdar nepopisen krohot in aplavz.

Taka in enaka razvednila so se vrstila večer do pozne ure, ali do jutra, ali celo do drugega dne, ko je bila pot s Sv. Jošta nizdol vidna, saj se je morala večina zapoznelih največkrat po zasneženem in zledenem pobočju oprtiti s cepini, gor-skimi palicami in svetiljkami, gozdarice pa je bilo treba oviti z vrečami, da si mogel odnesti zdrave ude in celo kožo v dolino.

Zadnja leta se je Joštarski klub preselil radi nekega nesoglasja s Sv. Jošta na Javornik.

Sv. Jošt je tedaj zgovorna priča razigranemu in veseljaškemu življenju v zadnjih desetletjih.

Mati: Veš kaj, Mara, tale zelence ki ti dyori, mi ni nič kaj všeč.

Mara: Nič ne da, mamica. Tudi ti nisi njemu nič kaj po godu.

Trdnjavica velikega molka

Temno poglavje iz kolonijalne vojne

Fort Sef je vojaška postojanka v puščavi francoskega Maroka. Ta trdnjavica je več desetletij skrivala v sebi skrivnost, ki jo je francoska vlada skrbno varovala pred javnostjo. Šele zdaj je prišla na dan strašna resnica o tej zagonetki.

V bojih 1. 1902 se je izkazala potreba v maroški puščavi zgraditi utrjeno vojaško postojanko. Spahije (francoski »askari«) od posadke v Fezu so na patrolnem vozečku po puščavi, 200 km severno Camp — Berteuxa našli majhno oazo z datlovimi palmami in pistacijami, sredi neklih razvalin. Po ugotovitvah večakov je bila tu pred več stoletji naselbina francoskih menihov distercijancev. Kraj se je zdel zelo pripraven za utrjeno oporišče v boju proti upornim Berberom. In tako so zgradili tu Fort Sef.

Usoda prve posadke

V trdnjavici so tedaj nastanili dve kompaniji legionarjev in četico spahijev. Ta posadka je bila v zvezi z glavnim stanom v Fezu. Ta naloga je pripadala jezdecem na kamelah, ki so bili tedaj edina zveza med postojankami v puščavi.

Preteklo je nekaj let. Spet so se pričeli boji proti upornemu plemenu Beni Saur. Komandant v Fezu se ni posebno čudil, ko nekoga dne ni bilo iz Fort Sefa nobene vesti več. Saj je bilo verjetno, da posadki ni bilo mogoče odposlati svojih jezdecov. Ko so pa vesti dalj časa izostajale, je vrhovno poveljstvo v Fezu postalo nervozno in je odposlalo oddelek vojaštva proti Sefu. Vojaki so marširali skozi puščavo in že od daleč videli na nizkem stolpu trdnjavice plapolati francosko zastavo.

V mrtvaški molk

Puščave so zaorili signali tromb, da opozorijo posadko na prihod lovarešev. Toda tam se nič ni zgodilo. Vrata trdnjavice so bila zaprta in odznotraj zapahnjena. Poveljniku ni preostalo drugega kot s silo vlomiti v trdnjavico. Celo uro so vojaki z različni pripravnimi obdelavali masivna vrata; slednjič je bil vhod prost.

A v trdnjavici nikjer žive duše! Niti diha kakega živega bitja ni bilo čutiti. Za vruga, kaj je to pomenilo? Če se je tu dogodil napad, tedaj bi vendar moralo biti kaj sledov kakega boja in bi se dalo dognati, kako je boj končal. Tudi če je končal s porazom, bi morali biti vidni sledovi upornikov.

A nič. Čisto nič. Odšlo je poročilo na vrhovno poveljstvo v Fezu. Še isto noč se je sestel štáb, da se posvetuje o ukrepih proti nevidnemu neznanemu sovražniku. Oh jutranjem svitu je odrinila kompanija s stromimi puškami proti Sefu...

Za kompanijo bataljon

Poročilo o skrivnostnih dogodkih v Sefu je šlo v Pariz. A tam se niso utegnili dosti brigati za to zadevo; imeli so polno drugih skrbi. V ríškem ozemlju je pričel pogovarjati Abd-el-Krim, na zapa-

du so bile homatije s plemenom Beni Ndaighel; naj gospodje v Fezu samj gledajo, kako bodo opravili tisto reč v Sefu. Najbrže je vse skupaj sama malomarnost. Morda je vsa posadka dezertirala? Ljudem tujske legije itak ni nič zaupati; spahijem pa tudi ne dosti, saj so Maročani.

Med tem je poveljstvo v Fezu spet brez vesti iz Sefa. In zdaj odrine tja cel bataljon. Spet ni v trdnjavici žive duše. Podoba je, kakor da je smrtna kosa nevidno pokosila tudi drugo posadko, ne zapustivši sledu...

Zdaj se je odločilo vrhovno poveljstvo za veliko akcijo, da razreši to čudno zagonetko; toda preden je prišlo do tega, je nenadoma zasenčil sefski misterij drug, še večji dogodek: svetovna vojna!

In spet in spet

Še-le leta 1921 je postal zapuščen Fort Sef spet važen. Pretila je nevarnost uporov Abd-el-Krima od špansko-maroške strani sem. Zato je zasedel zdaj Fort Sef bataljon tujske legije. Nobenega Francoza ni bilo med legionarji, samo Nemci in Angleži; očitno ni vrhovno poveljstvo hotelo žrtvovati za ta usodepolni kraj nobenega francoskega moža več.

Boji so se začeli. Abd-el-Krim je udaril čez mejo in napadel že-

lezniško progo Fez-Tasa. In glej: dočim je doslej brezžična zveza med Fezom in Sefom resnično funkcionirala, se zdaj brezžična postaja Sef na noben klic več ne oglašil!

Abd-el-Krima vržejo francoske čete nazaj. Toda vsa posadka v Sefu je izginila. Vrata so odznotraj zapahnjena.

Komandant v Fezu besni. In pošlje zdaj v Sef cel regiment. Za vruga, cel regiment se bo vendar držal proti upornikom Beni Ndaighel, ki so spet postali divji.

V neznano grozo...

Vojaki, ki so komandirani v Sef, so sklenili s svojim življenjem. Sef imenujejo trdnjavo velikega molka. Vedo, da se več ne povrnejo, da gredo naproti negotovi usodi, da čaka nanje neka neznan groza, ki ji ne morejo utesiti...

Tudi ta polk izgine brez sledu. Samotno vihra na nizkem stolpu trdnjavice francoska trobojnica.

Poveljstvo v Fezu ni poslalo v Sef nobene posadke več.

★

In zdaj šele, po več ko tridesetih letih, je razrešena strašna zagonetka trdnjavice velikega molka. Generalni štáb je poslal tja preiskovalno komisijo. In ta je pri pregledovanju shrambe za municijo našla dva nenavadno težka, velika zaboja, ki sta zapirala vhod k nekemu 300 m dolgemu podzemskemu rovu. Skozi ta rov so se ponoči priplazili uporniki, pobili speče vojake in njih trupla potem vzeli s seboj. Sledove pa skrbno zabrisali.

Po samomoru E. Prema

Umazanost se širi na Zagreb in Beograd

Petrovgrad, 29. aprila.

Policija v Petrovgradu nadaljuje z vso strogostjo preiskavo glede homoseksualne afere, ki je prišla na dan s samomorom bogataša Ede Prema. Ugotovljeno je, da segajo niti te umazane afere tudi v Zagreb in Beograd.

V Petrovgradu in v vsej Vojvodini so govorice o tej aferi še vedno na dnevnem redu.

Ugledne osebnosti

so zapletene v to afero, kakor so ugotovili novinarji, ki jim policija noče dati podatkov. Doslej so zaslišali že okoli 100 oseb, ki so imele stike s klubom homoseksualcev v Petrovgradu. Med tem je neki zdravnik, neki advokat, več uglednih in bogatih trgovcev ter uradnikov. Radovedneži preže že nekaj dni pri vhodu policije in pazijo na ljudi, ki so poklicani na oddelek, kjer zaslišujejo prizadele. Na ta način se je razvedelo o osebah, ki so s to afero v zvezi.

Nedolžen sem

Vse bi se dalo morda prikriti, toda samomora bogataša Prema ni bilo mogoče »zatušati«. Vse mesto je že dolgo šušljalo, da ima Prem nenaravna nagnjenja in da je predsednik kluba homoseksualcev. Usodnega dne je prišel Prem vesel s trga. Tedaj mu je stražnik prinesel poziv policije

na zaslišanje s to afero. Prem je takoj šel v klet svoje hiše in se tam obesil. Našla ga je služkinja Vilma Kovač. Prerezala je vrvi, toda Prem je bil že mrtev. Pred samomorom je napisal na listek po nemško: Nedolžen sem!

Služkinja je vse videla

Prem je bil zajeten samec, star okoli 40 let. Svoje čase je bil gostilničar, pozneje pa privatist. Nihče ne ve, kako je prišel do velikega premoženja. Znano pa je, da je posojal denar celo za 200% obresti. Bil je torej oduh prve vrste. Najraje se je zabaval po kavarnah z mladeniči, za katere je vedno plačeval. Največ je vedela o njem povedati njegova služkinja Vilma, ki trdi, da je svojega gospodarja opazovala vsa leta in na svoje oči videla, da je imel razmerje z mladeniči. Opazovala je vse skozi ključavnico ali pa skozi okno. V afero je vmešan tudi neki zagrebški bankir, ki je imel razmerje z nekim trgovskim pomočnikom.

V soboto popoldne so pokopali Prema z vsemi častmi. K pogrebu je prišla ogromna množica ljudi, ki je pričakovala, da se bodo pogreba udeležili tudi Premovi in-

timni prijatelji, teh pa v veliko razočaranje pogrebcev seveda ni bilo...

Požigalec se klati okoli Rač

Maribor, 29. aprila.

Zadnje dni smo poročali o neprestanih požarih v okolici Rač, ki pričajo, da je na grdem posli roka požigalec, ki brezvestno upljuje domačije posestnikov. Komaj so se ljudje malo oddahnili, ko je v ponedeljek zvečer znova zažarelo nebo nad Brezulami pri Račah. Nepričakovano je v gospodarskem poslopiju posestnika Franca Fingušta izbruhnil ogenj.

Ognjeni zubli so bliskovito upepelili do tal poslopje, zgorelo je tudi okoli tri tone sena, tako da je škoda za okoli 50.000 Din. Požar pa se je kljub naporom gasilcev razširil tudi na kako 30 metrov oddaljeno gospodarsko poslopje Štefana Lešnika, ki je prav tako pogorelo do tal. Komaj so nesrečnemu posestniku rešili živino. Škode je za 25.000 Din. Fingušt in Lešnik sta bila zavarovana. — Orožniki so marljivo na delu, da izsledijo požigalca ter ugotovijo, ali je na delu brezvesten zločinec ali pa nekdo, ki iz pihomanije zažiga domačije.

Strašna smrt

Maribor, 29. aprila.

V Nuškovi blizu Rogaševcev je te dni ogenj upelil stanovanjsko in gospodarsko poslopje posestnika Marba. V veliki zmešnjavi in naglici so pomagali pri reševanju živine, ki je bila v hlevu, tud domači otroci. V goreči hlev sta se podala tudi 17letna hčerka in 14letni sin Ivan. Nenadoma pa se je zrušilo na otroka ogródje in ju pokopalo pod seboj. Le z veliki napori so oba izvlekli izpod gorečih ruševin in ju vsa opečena takoj spravili v bolnišnico v Murski Soboti. Pri reševanju pa se je tudi nevarno opekla mati obeh otrok. Sin Ivan je po nekaj urah strašnega tnpjenja umrl, mati in hči pa se še borita s smrtjo.

S sekiro nad hlapca

Maribor, 29. aprila.

V St. Janžu na Dravskem polju je bil pri posestniku Francu Selinšku zaposlen za hlapca 25letni Blaž Kores, ki pa je te dni postal žrtev nenadnega napada domače hčerke. Ko sta bila v kletom sama v sobi, je dekle nenadoma pograbilo sekiro in pričelo z njo udrihati po preplašenem hlapcu, ki se že po prvem silovitem udarcu ni mogel več brniti. Dekle mu je s sekiro zdrobilo spodnjo čeljust, ter mu prizdejal nevarne rane po plečih, hrbtu in rokah.

Z zadnjimi napori se je Kores posrečilo umakniti iz sobe. Ko so prihiteli domači je Kores ležal pred hišo nezavesten, domača hčer pa je ležala v kotu sobe prav tako brez zavesti. Kores, ki je nevarno poškodovan, so prepeljali v mariborsko bolnišnico, pri domači hčeri, ki je stara 21 let pa so ugotovili, da se ji je nenadoma zmešalo in je izvisila dejanje v neodgovornem stanju. Odpremili jo bodo v umobolnico.

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

102

»Kje pa sem, Bessie? Tu je vse drugače — ah! —«

Zravnila se je na postelji in nenadoma strahovito kriknila:

»Bessie, reši me! On — je — tu! Bessie! — Ostanj pri meni — ah, umreti — umreti!

»Pomiri se vendar, draga«, jo je prosila Bessie. »Nikar se ne boj — na varnem kraju si.«

»Proč — proč od tu!« je ihtela Ela. »Njegove roke — so — oblije — s krvjo! Hm! — Tamle — njegove žrtve!«

Jack ni mogel več zdržati.

»Ela!« je bolešno vzklíknil.

»Ela! — Poslušaj me vendar! — Prosim te — poslušaj.«

»Ne, ne!« je vzklíknila Ela in skrila glavo na Bessine prsi.

»Proč — William! — Moril si!«

Bessie je hotela vstati, toda Ela se je vročno oklenila.

»Ne zapusti me«, jo je pričela rotiti. »Sicer me nikdar več ne boš videla. O, Bessie, ne pusti me same — z njim — ostani tu — kajne, da ostaneš pri meni?«

»Pomiri se, draga, saj bom ostala pri tebi«, jo je tešila Bessie.

Jack je nekaj časa molče zrl v Elo, potem pa ji je s tihim glasom pričel pripovedovati svoje dosedanje življenje. Pripovedoval ji je o nesrečni smrti svojega očeta, ki ga je bila zastrupila neka razuzdanka, kateri je bil padel v roke; pripovedoval je, kako je takrat prisegel, da bo ugnobil vsako tako razuzdanko; povedal ji je tudi vso zgodbo s Terezo, kako ga je preganjala in kako jo je dosedaj zamen lovil, in je končal z besedami:

»O, kako strašno sovražim to ničvrednico, ki je tako kruto uničila mojo srečo. Preganjal jo bom vse dotlej, dokler mi ne pride v roke in potem ...«

Ela je ves čas molče in mirno poslušala Jackovo izpoved, pri njegovih zadnjih besedah pa ga je vročno prekinila:

»Ti ne smeš več moriti!«

»Ela, ta ničvrednica je že tisočkrat zaslužila smrt!«

»Že mogoče«, je mirno odgovorila Ela. »toda ti se ne smeš nikomur postavljati za sodnika, dovolj si grešil — dovolj ubijal! — O, da sem to prej vedela — vse bi bila lahko preprečila — zdaj pa je že prepozno! Strl si mi srce!«

»Ela — ali mi ne moreš več odpustiti?«

»Kaj? — Ti zahtevaš, naj ostanem žena morilca?«

Jacku so nenadno zažarele oči, toda hitro se je obrzdal in je mirno rekel:

»Prosim vas, gospa Bessie, da ostanete tu toliko časa, dokler ne pride ta Samson in njegova žena. — Čakal vas bom v sosednji sobi.«

Kmalu je prišel stari Samson z ženo in se razjokal od veselja, videč, da je njegova mlada gosposdarica živa in zdrava.

Ela se je z njim razgovarjala in to priliko je porabila Bessie in odhitela v sobo, kjer je nanjo čakal Jack.

»Lepo vas prosim, Bessie,« jo je žalostno ogovoril Jack. »osta-

nite pri Eli. — Tako bom imel vsaj malo upanja da se bo sčasoma vse obrnilo na boljše.«

»In Edvard?« je tiho vprašala Bessie.

»Ne bojte se zanj. Sporočili so mi, da je skoraj že popolnoma okreval. Povabil ga bom, naj pride sem. Prepričan sem, da bo rad ostal nekaj časa tu. — Ela pa nikakor ne sme ostati sama, bojim se, da bi se ji kaj ne pripetilo.«

»Prav rada ostanem« je odgovorila Bessie, zdaj, ko je zvedela, da bo kmalu tudi njen Edvard tu.

»Zelo sem vam hvaležen, Bessie«, je dejal Jack in ji prisrčno stisnil roko. »Zdaj zopet lahko upam, da bo vse dobro.«

»Jaz pa imam zelo malo upanja«, je odgovorila Bessie. »Mislim sem da bo vse drugače, ko se snideta.«

Jaz pa vseeno še nisem izgubil vsega upanja. Predobro poznam Elo, njen ponos, pa tudi njeno ljubezen. — Zaenkrat pa se bo morala navaditi na to hišo, ne smem je pustiti kam drugam.«

»Seveda ne. Tu bo najbolj varna pred Terezo. Pa tudi jaz ostanem rada tu, posebno ko pride še Edvard. Kar nič varno se ne bi več čutila v Walesu.«

»Da, Tereza«, je zamišljeno odgovoril Jack. »Se zdaj mi ni jasno, kako da se ji je posrečilo pobegniti. Stori sem vse, da ji preprečim beg, in vendar nismo mogli dognati, na kakšen način je pobegnila. Na cesto nikakor ni pobegnila, tam bi jo takoj vili moji tovariši.«

»Najbrže je tisti pritlikavec vedel za kak kraj, kjer so se lahko skrili«, je menila Bessie.

»Pritlikavec!« je vzklíknil Jack.

»Ali ste ga vi kdaj videli?«

»Seveda — večkrat. Španjolka ga je klicala Tony.«

»Ah, potem me Ben ni bil nalaгал! — Hm, takoj ukažem svojim ljudem, da ga poiščejo. Tereza pa se tudi ne bo mogla dolgo več skrivati pred menoj. Šele ko bo ona mrtva, bom lahko miroval, vse dotlej pa bom delal noč in dan, samo da jo najdem.«

Bessie je proseče dvignila roke.

»Kaj želite?« jo je ves začuden vprašal Jack.

»O, lepo vas prosim, ne ubijte te ničvrednice!« ga je rotila Bessie. »Ne omadežite se z njeno krvjo. Naj Bill ali pa Jim opravi ta z njo — spomnite se na Eline besede.«

Jack je dolgo časa premišljeval in se boril s samim seboj, na posled pa je odgovoril:

»Ne. Še enkrat moram kaznovati, potem pa — nikdar več! Tereza mora pasti od moje roke, to sem si prisegel!«

Bessie ni rekla ničesar več. Predobro je poznala Jacka in je vedela, da ga nobena sila ne bi odvrnila od tega, kar se je bil namenil. In ko je odhajal iz sobe s prošnjo, naj ne pusti Elo samo, je molče prikimala.

SAMA — Z NJIM!

Čas je hitro potekal.

Minilo je nekaj dni od napada na Terezino vilo, toda vse je osta-

lo mirno. Jackovi pomagači niso nikjer opazili kaj sumljivega.

Res, da Jack ni verjel v ta navidezni mir, ker je dobro poznal svojo pretkano nasprotnico, in je bil prepričan, da Tereza ne bo držala križem rok.

Podvojil je stražo okoli skrivnostne hiše, njegov najposobnejši pomagači pa so neumorno iskali Terezo po vsem Londonu — toda zaman. Podoba je bila, da je Tereza za nekaj časa zapustila London.

Nekega večera je Jack ves zamišljen sedel v svoji sobi, ko je zaslišal pri vratih neki šum. Misli je, da prihaja Bessie, ko pa se je ozrl, je presenečen vzklíknil:

»Ela!«

Skočil je pokonci in kot pribit obstal. Prvi trenutek ga je obšel nenavaden občutek blaženosti, ko pa je pogledal v njen hladni obraz, je takoj vedel, da ni prišla k njemu iz želje, da bi ga videla ...

Ves blede je stopil proti Eli, ki je slonela pri vratih, in jo nerazumno vprašal:

»Kako pa si mogla priti sem? Ali so moji ljudje pozabili na svojo dolžnost in ...«

»Pomiri se«, je hladno odgovorila Ela. »Prosim sem nekega tvojega pomagača, naj me pripelje sem. Zdaj me čaka, zunaj pred vratmi.«

»Ah, če je tako, potem pa ...«

»Prišla sem zaradi Bessie« ga je ponovno prekinila Ela.

Zaljubljenčeva odsekana noga

Lepa in mlada bolničarka v neki angleški bolnišnici je dobila po pošti paket, v katerem se je nahajalo ljubavno pismo ter odsekana — noga. Bolničarka je zakričala in kmalu tudi padla v nezavest, ko je prečitala priloženo pismo. Glasilo se je:

Draga moja golobica! Vem, da me niti malo ne ljubiš, zato sem globoko užalejn. Ubila si mi vse moje življenje. Radi tega sem sklenil, da si odsekam nogo, in ti s tem dokazem vso svojo veliko ljubezen.

Uvedli so seveda takoj preiskavo, da doženejo, čigava je ta noga. Dognali so pa čisto nekaj drugega. Paket je bil poslan sicer res od nesrečnega zaljubljenca, toda noga ni bila njegova. Ukradel jo je v bolnišnici pri sečiranju mrtveca ter jo poslal svoji neuslišani ljubezni.

Astrološka napoved

za 30. april.

Zadnji dan tega spremenljivega in muhastega meseca stoji astrološko v dobrih znamenjih za umetnost in ljubezen, za ženske in denar. Za snubitve, zaroke in poroke srečen dan. Moški bodo danes do žensk nežni in kavalirski. Februarcem se obeta v ljubezni prijetno iznenadenje. Vendar ima današnji dan za ljubezen tudi senčno stran: da namreč danes sklenjena poznanstva navadno nimajo trajnosti. — V poslovnem življenju se danes obetajo uspehi, načrti se bodo posrečili. Sploh je to dan, kjer velja izkoristiti priliko. Pogumno riskiraj, — ne bo spodletelo.

Iz domačih gajev

MIHAEL OPEKA:

Na tuji zemlji

(Odlomek)

*Temno oblačno nebo
in žalostne megle po gorah,
dežja nevdržni nalič —
to naj bo zima pri vas?
Vzdrami se tožni moj duh,
na pot čez gore Apeninske —
enkrat še zimski večer
morava biti domal
SNEG po doleh in bregih,
z njim v dalji goré so zastrle,
s snegom zastrta ravan,
holm je in sleherni grič.
Zvon je na vasi odpel,
umolknili njega odmevi,
zvezde nebeške vabeč,
da zableste na zemljo.
Zlati njih žar je razlit,
po holmih in snežnih ravninah;
grič in sleherni holm
z biseri ves je posut.
Zimski pravilčni moj svet,
kako si krasan v domovini!
V duhu te gledam zavzet,
srečen pri tebi sem spet.*

©

Mihael Opeka se je rodil na Vrhniki leta 1871. Kot sedmošollec je začel skrivaj pod psevdonom, katerega je čestokrat menjal, objavljati svoje pesnitve v »Ljubljanskem Zvonu« in kmalu nato tudi v »Domu in svetu«. Pesnil je močno pod Aškarčevim vplivom. Forma, ki so jo je poskusil prisvojiti, vadi se je celo v gazelah in trioletih, je dobila vsebino, ko je dospel kot gojenec »Germanika« v Rim, kjer je postal duhovnik. Tu so tudi nastali njegovi ciklični elegiji »Na tuji zemlji« iz katerih prinašamo odlomek. Iz te dobe je tudi »Roma felix« in venec poezij »V Kampalnji«. Opeka se je posvetil tudi verski poeziji, zadnje čase je pa plodovit verski pisatelj in so zlasti znani njegovi verski govori, ki jih izdaja v posebnih knjigah. Opeka živi kot kanonik stolnega kapitlja v Ljubljani.

Razne novice

Iz Trentona (država New Jersey USA) poročajo, da je kapitol (parlament) zasedlo 200 mož »gladne armade« v protest, ker se ni izvršila obljubljena državna podpora akcija za brezposelne. Voditelji so izdali proglas na vse brezposelne v državi, naj podpisajo gladno armado v njeni borbi. Po novejših poročilih so že cele trupe brezposelnih na marš proti Trentonu, da izsilijo izredno zasedanje parlamenta, ki naj takoj reši vprašanje brezposelnosti. Policija je v pripravljenosti s plinskimi bombami in gumijevkami, poskrbljeno je pa tudi za primer potrebe, da pride na pomoč nacionalna garda.

Po poročilih iz Jeruzalema je položaj v Palestini zelo resen. Atentati in spopadi med Židi in Beduini so na dnevnem redu. Arabci so napadli avto, v katerem se je vozil znani židovski pisatelj Šalom Asch; komaj si je rešil življenje. Generalni štrajk v Jeruzalemu traja dalje. Razburjenje med prebivalstvom je velika.

Dnevna kronika

— Ban g. dr. Natlačen potuje v Ptuj ter obišče na svojem inspekcijskem potovanju ptujski in šmarški okraj. Spremlja ga tajnik g. dr. Kovačič.

— Promoviral je na pravni fakulteti ljubljanskega vsenšolskega za doktorja prava g. Pipan Valter iz Maribora. Cestitamo.

— Premestitev. Premočen je katastrski geometer g. Karel Tigel iz Novega mesta b katastrski upravi v Kamnik. Sreski podnačelnik g. Velko Vidmar pa je premeščen iz Litije v Novo mesto.

— Važno za podjetja, ki zaposlujejo tuje državljane, je brošura »Zapovedi stranaca«, ki jo je izdal zagrebški odvjetnik dr. Hugo Holzmann. Brošura vsebuje vse zadevne uredbe in pravilnike s pripombami oziroma komentarjem in bo dobro služila tako podjetnikom, ki imajo v službi tujce, kakor tudi tem uslužbencem samim. Brošura stane 10 Din. Pismena naročila na: Karl Černjawa — Ljubljana, Stara pot 1.

— Prirodoslovno društvo priredi v soboto, dne 2. maja ogled mestne plinarne. Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva. Zbirališče pred plinarno ob 15. uri.

— Zveza za tujski promet v Sloveniji sporoča, da je ministrstvo financ obljubilo nalog, s katerim dovoljuje obmejnemu kontrolnim organom izdajati ponovne turistične vizume za vstop v našo državo onim inozemcem, ki prebivajo pri nas kot turisti in ki delajo kratke izlete v inozemstvo. Tak vizum za vrnitev dobijo potniki proti plačilu Din 10.— že vnaprej ko prekorajajo mejo. — Od 15. maja 1936 naprej bodo v skupnih uradnih prostorih na obmejnih postajah v Mariboru in Jesenicah opravljali istočasno policijske formalitete in carinsko pregledovanje jugoslovanskih in avstrijskih uradnih organov.

— Polovična vožnja v Beograd. Prometno ministrstvo dovoljuje članom Jugoslovenskega društva za pot, katerega skupščina se vrši 8. maja t. l. v Beogradu polovično vožnjo od 80. IV.—6. V. t. l.

— Ljudska samopomoč v Mariboru je imela minulo nedeljo svoj redni občni zbor za poslovno leto 1935 po delegatih v navzočnosti vladnega komisarja g. dr. Bano Milana iz Ljubljane. O delovanju minulega leta so poročali načelnik g. dr. Ivo Šorli, kakor tudi ostali funkcionarji. Iz njihovih poročil posnemamo, da je imela Ljudska samopomoč v vseh oddelkih 8849 članov, ki so bili zavarovani skupno za Din 76.460.000.— Blagajniško poročilo izkazuje na prometu čez 35 milijonov Din; na pogrebninah in podporah se je izplačalo Din 5.718.949.— Bilanca koncem leta 1935 izkazuje na aktivah Din 4.880.620.34, katerim stojijo nasproti pasiva v znesku Din 59.945.25, tako da je znašal rezervni fond Din 4.820.666.09. Zvišal se je torej za Din 1.273.904.83. Pravila so se deloma spremenila, bistveno samo glede znižanja davkov, ki se je določilo začasno do prihodnjega običnega zbora po predlogu zavarovalno tehničnega strokovnjaka za vse članke enakomerne za 30%; s tem se je dosednji način znižanja pogrebne povprečno omilil.

— Vzgojni pomen psihoanalize. Pedagoški klub ljubljanske univerze priredi ob osemdesetletnici S. Freuda, početnika psihoanalize, jutri (danes) v petek dne 1. maja ob 18. v mineraloški predavalnici univerze predavanje »Psihoanaliza in vzgoja«. Predavatelj štud. phil. St. Kociper. Vabljeni vsi, ki se zanimajo za sodobno vzgojo! Vstop prost.

NAJNOVEJŠA POROČILA

Egiptski kralj Fuad umrl

Kakor poročajo iz Kaira, je dne 28. t. m. ob 13.30 umrl egiptski kralj Fuad, in sicer radi oslabelosti srca.

Ker je prestolonaslednik že mladoleten, bo kraljevska oblast prevzel regentski svet pod predsedstvom kraljevega strica Mohameda Alija. Kralj Fuad je že pred leti določil osebnosti, ki naj bi v slučaju njegove smrti prevzele kraljevsko oblast. Baje pa te osebnosti niso po godu angleškemu vrhovnemu komisarju.

Prestolonaslednik Farnk, ki se je mudil v Londonu in o katerem govore, da je popolnoma pod angleškim vplivom, je že odpotoval v domovino.

Osebnost pokojnega kralja

Pokojni egiptski kralj Ahmed Fuad je bil rojen 26. marca 1868 kot sin pokojnega kečiva Izmaela paše. Kečiv Abas Hilmi, ki ga je Anglija po izbruhu vojne 1. 1914. odstavila, je bil stric pokojnega kralja.

Vojaške znanosti je Fuad studiral v Turinu in Rimu, nakar je stopil v turško vojaško službo ter postal vojaški ataše na Dunaju.

Po odstranitvi kečiva Abasa Hilmi je bil za novega egiptskega kečiva imenovan njegov stric Husein. Po njegovi smrti pa je Ahmed Fuad postal 1. 1917. egiptski sultan. L. 1922, ko so Angleži uvedli ustavno življenje v Egiptu, si je Fuad kot kralj nadel ime Fuad I. in je tudi določil svoje nasledstvo na podlagi prava prvorojencev v direktnem moškem potomstvu.

Njegov položaj v Egiptu ni bil zavidanja vreden. Bil je nehote

pod močnim angleškim vplivom, a angleški krogi v Egiptu so ga zdaj podpirali, zdaj spet rovarili proti njemu, kakor jim je to v trenutnem položaju bolje kazalo. Ko so bile leta 1926 po dolgih notranjih razprtijah izvedene parlamentarne volitve, je Anglija izsilila, da se je vodja protiangliške stranke Zaglul paša odrekel sestavi vlade. Prav tako se je Angliji posrečilo stirmoglaviti tudi naslednika Zaglul paše — Nahasa pašo.

V oblasti Anglije

Ko je 1. 1929 prišla na oblast v Angliji delavska stranka, je kralj Fuad dosegel za Egipt nepričakovano ugoden dogovor, s katerim je bila neodvisnost Egipta, ki je bila preje večkrat ogrožena, vsaj toliko zagotovljena, da je Egipt dobil lastno zastopstvo v DN in so že bile odpoklicane angleške posadke ter odpravljena angleška konzularna sodišča.

Že 1. 1930 pa se je kriza angleško-egiptskih odnosov pokazala v vsej svoji ostrini. Vafdisti so pod vodstvom Nahasa paše postavili zelo nevarni. Kralj Fuad se je tedaj pokazal zelo energičnega. Odstavil je Nahasa pašo, odgodil parlament na nedoločen čas in dal Egiptu novo ustavo, s katero sta parlament in vlada izgubila svojo samostojnost.

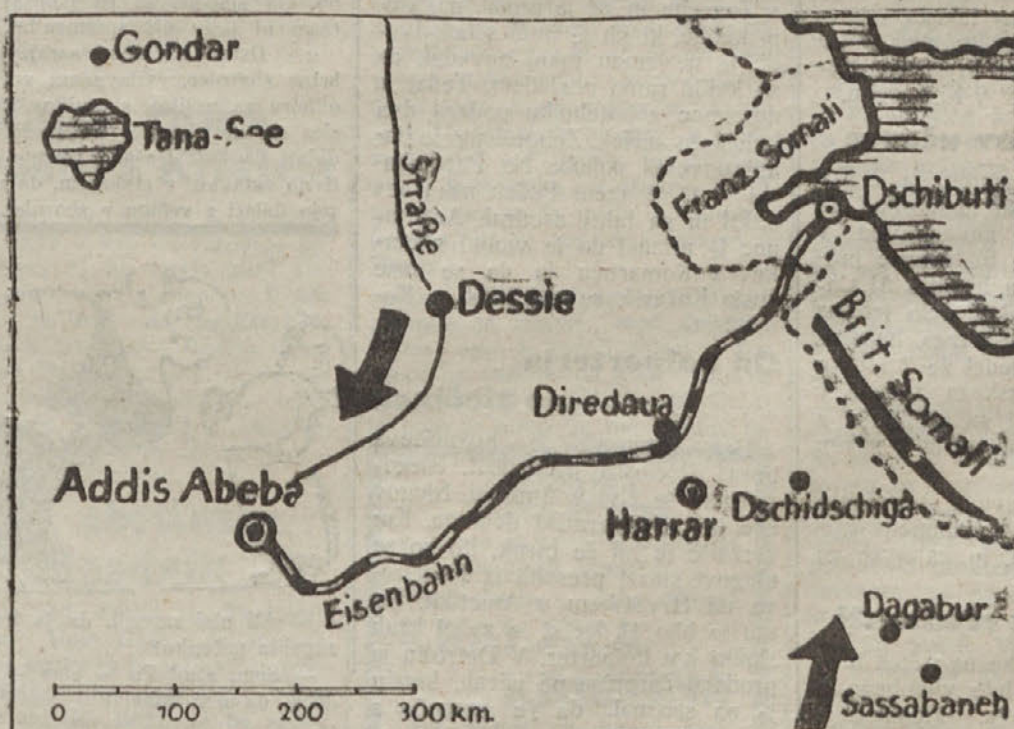
Italijansko - abesinska vojna je znova sprožila nacionalistično gibanje vafdistov. To je prisililo kralja, da je z angleškim pristankom lani 12. decembra spet obnovil ustavo iz leta 1923. Angleški vpliv je bil s tem nekoliko omiljen in ustavna monarhija utrjena, toda v glavnem le na papirju, saj

se danes celo nacionalistični krogi prav dobro zavedajo, da jim politično samostojnost Egipta lahko jamči samo — Velika Britanija, ki je radi abesinske afere svoje pozicije še bolj utrdila.

Prestolonasledniku Faruku je sedaj 16 let, tako da bo že čez dve leti lahko samostojno zasedel egiptski prestol. Angleški vpliv bo z njegovim nastopom še pridožil.

Trifunovičevi razgovori v Zagrebu

Kakor smo že poročali, je v ponedeljek prišel v Zagreb bivši minister Miša Trifunović, ki je sicer izjavil, da je namen njegovega potovanja zasebnega značaja, toda zagrebški časopisi z »Jutarnjim listom« in »Obzorjem« vred poudarjajo, da je Trifunović prišel v Zagreb ne kot zasebnik, temveč kot Predstavnik svoje grupe. ki skupno s srbskim delom izvenparlamentarne opozicije vodi razgovore z zagrebškim delom radi formiranja skupnega opozicijskega bloka. Po mnenju »Obzora« je verjetno, da bodo predstavniki srbskih demokratov in zemljoradnikov prišli v Zagreb nekoliko kasneje. Po istih informacijah se je v Mačkovi rezidenci v Kupincu mudil pred dnevi neki član delovnega odbora srbske izvenparlamentarne opozicije, kateremu je dr. Maček predložil svoje protipredloge, tako da so sedaj vse beograjske grupe točno obveščene o stališču dr. Mačka glede njih nedavnih predlogov, izdelanih na konferenci delovnega odbora Združene opozicije v Beogradu.

V Abesiniji so izbruhnili novi vroči boji. Slika kaže smer napadanja Italijanov na južni in severni fronti

DOLENJSKE NOVICE

Vprašanje agrarne reforme

še vedno ni rešeno

Novo mesto, 29. aprila.

O tem vprašanju, ki je velike važnosti predvsem za Dolenjce smo nedavno na tem mestu že poročali z ugotovitvijo, da so že od leta 1931., ko je izšel zakon o razlastitvi veleposestniških gozdov

na delu sile

ki zavlačujejo izvedbo tega zakona, vsled česar trpi samo in zopet naš kmet. Naša vest je med interesi vzbudila tedaj polno zanimanja in smo prejeli od uglednega dolenjskega župana, ki se trudi za pravično rešitev vprašanja agrarne reforme še sledeče pojasnilo: »Res je, da je v letu 1934. prejela ZDU., (začasna državna uprava), preko 14.000 ha gozdov, pa kljub temu do danes občine, kot prave lastnice teh gozdov še nimajo nikakih koristi. Pred kratkim je banska uprava sklicala zastopnike občin, da bi podali svoje mišljenje o načini likvidacije tega tako perečega vprašanja. Na tem gestanku so zastopniki v vsem vztrajali, da se izvede razlastitev

strogo po zakonu

do poslednjih konsekvenc. Ker pa v tej smeri ni nikake rešitve in ureditve je naknadno večina delegatov predlagala, da bi se dosegel sporazum na ta način, da bi prizadeti veleposestniki odstopili občinam gotovo površino gozdov brezplačno in bremen prosto v direktno uporabo. Zato se

delegatje na sestanku v Novem mestu sklenili, da se v 14 dneh ponovno sestanejo in na tem sestanku razpravljajo o željah in zahtevah interesentov — ljudstva preko katerega se to

ljudsko vprašanje

rešiti ne more in ne sme. Iz neznanih vzrokov pa je banska uprava nameravani sestanek prepovedala. Utemeljuje se pa naknadno odklonitev tega sestanka s tem, da se občine same direktno pogajati ne smejo. Ali bomo morali čakati res še

polnih 18 let

kakor že čakamo, da bodo prišli revni interesenti agrarne reforme do svojih z zakonom jim priznanih pravic in ali je res, da se namerava te gozdove poddržaviti in, da ljudstvo sploh ne bo imelo od njih nič koristi? Vprašanje pravične rešitve agrarne reforme se mora hitro rešiti, da ne bo ljudstvo zgubilo vere v moč in pravico zakona!*

Priprave za veliko obrtno gospodarsko razstavo, ki bo v junjskih gasilskih dneh v Novem mestu so v najlepšem in uspešnem razmahu. Sodelujejo vsi gospodarski krogi in dolenjsko učitelstvo in sodijo, da bo razstava pregledna revija vsega dolenjskega gospodarstva sploh.

Dolenjci čitajte in naročajte »Glas«, ki prinaša vse in za vsakogar in je najcenejši dnevnik — mesečno samo Din 12!

Al Caponeov gardist aretiran v Zagrebu

Zagreb, 29. aprila.

Podnadzornik policijskih agentov v Zagrebu Josip Fuček kar verjeti ni mogel, da je ujel takega »kanona«, kakršen je 36 let stari Josip Kožarič, ko je vodil preiskavo glede vloma v cerkev v Komarevu.

Al Caponeov učenec

Izkazalo se je namreč, da je Kožarič nevaren ropar in morilec, ali gangster, kakor jim pravijo v Ameriki, in da je bil učenec prosulega ameriškega bandita Al Caponea. Še več, bil je celo telesna straža, torej gardist tega bandita. V Ameriki je odsedel že 7 let robije zaradi roparskega napada v Akronu (Ohio), ki ga je izvršil z nekim našim rojakom in z nekim Italijanom.

Zanima nas seveda vprašanje, kako je prišel ta Al Caponeov gardist v Jugoslavijo, in kako so ga ujel.

Kelihi brez vrednosti

V noč od četrtka na petek preteklega tedna je bilo vlomljeno v cerkev v Komarevu. Vlomilec je

odnesel štiri kelihe in druge dragocenosti. Pred dnevi pa je prišel neki moški k zobotehniku Iveliču v Zagrebu in ga je prosil, naj stopi kelihe, ki jih je imel seboj. Ivelič je neznanca takoj povedal, da so kelihi samo pozlačeni. Tedaj je neznanec zobotehniku podaril dva keliha in odšel. Zobotehnik je takoj obvestil policijo Na Paromlinski ulici je agent Fuček neznanca našel in ga takoj aretiral. Aretiranec je priznal da je vlomil v cerkev v Komarevu in da se piše Josip Kožarič, rojen 1. 1900. v Komarevu.

Od kolporterja

do zločinca

Bolj zanimiva je Kožaričeva burna zločinska preteklost. Njegova mati še živi v Ameriki. Njegov oče je bil tovarniški delavec. Kožarič je bil še otrok, ko so se njegovi starši preselili iz Komareva na Hrvaškem v Ameriko. Ko mu je bilo 11 let si je začel kruh služiti kot kolporter. V Detroitu je prodajal časopise po ulicah, kmalu je pa spoznal, da je mogoče s

tatvinami več zaslužiti. Tako daleč je zabredel da je postal pajdaš bandita Dillingerja in Al Caponea. Postal je celo njegov gardist.

Sin malega kmeta iz Komareva je postal tako v Ameriki »velika zverina«. Zaslužil je po 120 dolarjev na teden in je moral za to plačati spremljati svojega poglavarja na vseh nevarnih roparskih pohodih.

Na svoje je začel

Kmalu je pa Kožarič začel izvrševati zločinski poklic na svojo roko. Organiziral je z nekim Sljepčevićem in z nekim Brodinom roparski napad na avto, v katerem so prevažali denar. Roparski napad se je posrečil potnike so banditi zvezali, denar pa odnesli. Toda Sljepčevića so kmalu nato aretirali.

Kritika Plečnikove velikodušnosti Zagrebški arhitekti mu očitajo nekolegijalnost

Zagreb, 29. aprila.

Včeraj se je vršila glavna skupščina Združenja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Zagreb, ki je bila zelo živahna in zanimiva. Predsednik inž. Šaj je v svojem govoru poudaril med drugim:

— Kljub krizi, ki izpodjeda gospodarske in socialne temelje družbe, se je združenju posrečilo v preteklem poslovnem letu nadaljevati skladno in stvarno stanovsko delo. Združenje ima 712 članov; število brezposelnih inženjerjev je padlo od 97 na 37, torej za 62 odstotkov. Posebno poglavje pa so plače inženjerjev in arhitektov. Dokazano je, da so vsi inženjerji slabo plačani. Ali je pravično in potrebno, da inženjerji ne zaslužijo niti za svoje najmanjše življenjske potrebe?

Predsednik e nato opisal, kako je Združenje prošlo cerkvene oblasti, naj razpiše javno vsa dela za cerkve, ki jih kanijo graditi v Zagrebu in okolici. Cerkevne oblasti so odgovorile, da pristanejo na to, toda le pod pogojem.

Gospodarske vesti

g— Položaj na lesnem trgu v Sloveniji. Tekom tega meseca je bilo na blagovni borzi v Ljubljani več zaključkov v lesni stroki nego običajno. Na splošno se pa položaj kljub temu ni prav nič spremenil.

g— Ostavka članov sarajevske obrtno-zbornice. Glavnemu volilnemu odboru za volitev svetnikov sarajevske obrtno-zbornice so poslali kandidati na listi Dušana Dozeta kolektivno ostavko, z razlogom, da ne morejo delati z večino v zbornici.

— Ali nisi zapazil, da je kuharica zapalila pečenko?
— Sem, sem! Pa — sem — mislil, da si, da si ti kuhala!

li, ko je v nočnih lokalih razsipal denar. Izdal je tudi svoja dva pajdaša. Kožarič je bil obsojen na 7 let robije. Tako je končala banditska karijera Josipa Kožariča v Ameriki.

Konec zločinske kariere

L. 1934. so ga izgnali iz Amerike. Prišel je zopet v svoj rodni kraj v Komarevo srez Petrinia. Delo mu je smrdelo, za velike roparske pohode pa njegovo novo bivališče ni bilo primerno. Naposled je vionil v domačo cerkev, ker je mislil, da je cerkvena posoda iz zlata. Ko je hotel v Zagrebu kelihe vnovičiti, je doživel prvo razočaranje, kateremu pa je sledilo takoj drugo, ko so ga na Paromlinski cesti aretirali.

da bodo zahteve za honorarje minimalne, ker ni denarja za načrte. Sicer bodo cerkvene oblasti postopale v zgledu tiste cerkvene občine, ki je dala izdelati načrte prof. Plečniku v Ljubljani, ki je načrte napravil zastoj. — Tovarš Plečnik, je nadaljeval predsednik inž. Šaj, si je s tem pridobil kotiček v nebeškem carsvu, na zemlji pa je brez dvoma naredil nekolegijalno delo.

Od siromašnih arhitektov se zahteva, naj ustvarijo božje hrame, ki bodo tisočem vernikov v čast, korist in dušno rešitev, duševni ustvarjalec tega hrama pa naj se zadovojuje z blaženostjo na drugem svetu, na tem svetu naj ta arhitekt in njegovi otroci stradajo. To je tipičen primer današnje psihoze, da za pošteno delo ni treba poštenega plačila.

Predsednik inž. Šaj je žel za te besede burno in dolgotrajno odobravanje vseh članov združenja.

MALI OGLASI

HRANILNE KNJIZICE
prodate ali kupite najbolje potem
moje oblast vemo dovoljene pisarne. —
Donar tako J. Prilozite znamko.
RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12. Telefon 58-40.

38-55
3 sobno stanovanje
z vsemi pritlikalnimi
iše štiri-članska
družina, ki je
ves dan odsotna za
1. maj ali 1. junij.
— Cenjene ponudbe
na upravo lista
pod »Mir«.

Gospodarska podjetja
kot: trgovine, industrije, hotele, restavracije, kavarne, bufete, trafike, prodajalne, mlekarne in vsa druga obrtna podjetja prodajamo in posredujemo nakup hitro, vestno in uspešno. Informacije pošiljamo proti predplačilu Din 5.— v postnih znamkah: Poslovnica Pavle-ković — Zagreb — Ilica 144.

oglasov
v »Glasu naroda«